

Державна санітарно-епідеміологічна служба України
Головне управління держсанепідслужби на водному транспорті
65026, м. Одеса Приморський бульвар, 13 тел. (048) 722-04-12, факс 722-42-41
e-mail: sea_ses@farlep.net, csesvt.asu@gmail.com

№ 2114/04/2 від 26.09.2012г.

**Міжвідомчий робочий та
експертний групі
(Український національний комітет
міжнародної торгової палати)**

**Копія : Віце-прем'єр міністру України,
Міністру охорони здоров'я
Богатирьовій Р.В.**

**Копія : Голові Державної санітарно -
епідеміологічної служби України
Пономаренко А.М.**

**Щодо неможливості виконання вимог
Постанови КМУ від 21.05.2012 р. № 451
в пунктах пропуску через державний кордон
в морських портах України**

21 травня 2012 року, без узгодження в установчому порядку з Міністерством охорони здоров'я України, була прийнята постанова КМУ №451 від 21.05.2012 «Питання пропуску через державний кордон осіб, автомобільних, водних, залізничних та повітряних транспортних засобів, перевізників і товарів, що переміщуються ними» (далі - постанова), якою затверджені типові технологічні схеми здійснення пропуску через державний кордон та здійснення митного контролю водних транспортних засобів, перевізників і товарів, що переміщуються ними.

В затвердженому варіанті Постанови, з типових технологічних схем дії та взаємодії на кордоні фактично були виключені дії компетентного органу держави, який відповідає за виконання та застосування міжнародного та національного законодавства з питань санітарної охорони території України, забезпечення санітарного та епідемічного благополуччя населення - державної санітарно-епідеміологічної служби та їх структурних підрозділів - санітарно-карантинних відділів.

Акцент авторів Постанови зроблений на діях прикордонних та митних органів та враховував тільки вимоги законодавства з питань охорони кордонів та діяльності митної служби.

Вимоги міжнародного та національного законодавства з питань біологічної, токсикологічної, хімічної, радіаційної безпеки держави - виключені.

Застосований в Постанові № 451 термін « вільна практика» всупереч вже визначеному трактуванню цього терміну в Міжнародних медико-санітарних правил (2005 р.) та Постанові КМУ від 22 серпня 2011 року № 893, якою затверджені Правила санітарної охорони території України.

В змінах до Постанови (червень 2012 р.) були намагання розповсюдження застосування надання « вільної практики» до всіх суден, які прибувають з-за кордону, незалежно від порту та країни відправки, без урахування епідеміологічної небезпеки країни відвідування.

Автори Постанови та змін до неї намагались поєднати прискорення часу на проведення вантажних операцій на судах-контейнеровозах та танкерах та ігнорували визначення епідемічної безпеки транспортного засобу, екіпажу судна, пасажирів , вантажу.

Постанова була розроблена без врахування вимог чинного міжнародного та національного санітарного законодавства України, що може привести до порушення статті 49 Конституції України та унеможливило дії держави щодо забезпечення санітарно-епідеміологічного благополуччя населення та створити біологічну, хімічну, радіаційну загрозу для національної безпеки країни.

В Україні з 2007 року впроваджуються в дію Міжнародні медико-санітарні правила (2005р - ММСП), які є міжнародними зобов'язаннями держави перед міжнародною спільнотою.

Згідно вимог ММСП держава, визначила компетентний орган - МОЗ, який відповідає за виконання та застосування відповідних медико-санітарних заходів по запобіганню міжнародному розповсюдженню хвороб, що мають міжнародне значення та які є ризиками для здоров'я населення країни.

З метою запобігання занесенню в Україну особливо небезпечних (у тому числі карантинних) і небезпечних для людей інфекційних хвороб, на виконання вимог статті 29 Закону України « Про забезпечення санітарного та епідемічного благополуччя населення», у пунктах перетину державного кордону створені та функціонують спеціальні санітарно-карантинні підрозділи, які забезпечують комплексні профілактичні та протиепідемічні заходи по санітарній охороні території держави.

Крім того, згідно вимог статті 28 Закону України « Про захист населення від інфекційних хвороб» в'їзд на територію України транспортних засобів, ввезення вантажів, товарів та інших предметів, матеріалів та відходів, що можуть бути факторами передачі інфекції або створити небезпеку для життя і здоров'я людей, дозволяється лише після огляду їх працівниками санітарно-карантинного підрозділу.

Постановою КМУ від 22 серпня 2011 року № 893 затверджені Правила санітарної охорони території України, які передбачають наявність у пунктах пропуску через державний кордон підрозділів установ Держсанепідслужби – санітарно-карантинних підрозділів та визначають

здійснення ними відповідних заходів, спрямованих на запобігання занесенню та поширенню на територію України особливо небезпечних, інфекційних хвороб та ввезенню на територію України товарів, хімічних, біологічних і радіоактивних речовин, відходів та інших вантажів, небезпечних для життя та здоров'я людини.

Обсяг дій фахівців санітарно-карантинних підрозділів при роботі в пункті пропуску міжнародного морського порту передбачає:

- Проведення медичного (санітарного) огляду кожного судна, що прибуває до морського або річкового порту з кордону;
- Проведення медичного (санітарного) огляду вантажу(включаючи контейнера та ліхтера), багажу членів екіпажів та пасажирів;
- Проведення медичного огляду членів екіпажів та пасажирів
- Приймання рішення про надання судну міжнародного плавання « вільної практики» та можливості роботи інших оглядових служб (прикордонної, митної, та інш.)
- Організацію та проведення протиепідемічних заходів при виявленні хворого (підозрілого) з симптомами захворювання, що мають міжнародне на які поширюються Правила з санітарної охорони території України;
- Фахівці СКП відповідають за контроль багажу, вантажів, контейнерів, транспортних засобів, поштових відправлень та людських останків, які відправляються або прибувають з заражених районів для виключення відсутності джерел інфекції або контамінації;
- забезпечують, щоб транспортні засоби, які використовуються людьми для поїздок, були в задовільному санітарному стані та вільними від джерел інфекції або контамінації, включаючи переносників та резервуари;
- відповідають за контроль за будь-якою дезінфекцією, дератизацією, дезінсекцією або деконтамінацією багажу, вантажів, контейнерів, транспортних засобів, товарів, а також за санітарну обробку осіб;
- відповідають за контроль за безпечним видаленням контамінованої води, продуктів харчування, відходів життєдіяльності людей, стічних вод та будь-якої контамінованої речовини з судна;
- приймають всі практичні заходи для моніторингу та контролю скидання з суден стічних вод, відходів, баластної води та інших потенційно небезпечних речовин, які можуть контамінувати води в порту, річці, озері або іншому міжнародному водному шляху;
- відповідають за контроль за роботою закладів, які обслуговують осіб при виконання поїздки, контроль транспортних засобів, товарів, багажу, вантажів, контейнерів, людських останків у пунктах пропуску, включаючи проведення інспекцій та медичних обстежень;

- мають відповідні механізми на випадок надзвичайних обставин, які пов'язані з ризиками в області громадської охорони здоров'я ;
- забезпечують зв'язок з Національним координатором з ММСП з приводу відповідних медико-санітарних заходів у відповідності з Правилами.
- Проводять комплексну інспекцію судна згідно вимог Міжнародних-медико-санітарних правил (2005 р.)
- Видають свідчення (на прохання адміністрації судна) з зазначенням про застосування до судна і вантажів (у т. ч. в контейнерів і ліхтерів) протиепідемічних заходів, причинах, що обумовлювали прийняття цих мір.
- проводить обстеження судна з питань запобігання забруднення моря стоками, сміттям;
- проводять контроль та оцінку медичного забезпечення судна;
- проводить контроль дотримання вимог щодо захисту суден, об'єктів і території порту від попадання на них пацюків та членистоногих.
- організують і контролюють проведення медичного спостереження за членами екіпажу і пасажирями у випадку ускладнення епідеміологічної ситуації
- Інформують адміністрацію суден про епідемічну і епізоотичну ситуацію в порту , про умови дотримання санітарно - гігієнічних і протиепідемічних вимог при стоянці в порту.
- Проводять карантинні огляди:
- при заходах в порт суден, які здійснюють міжнародні рейси, незалежно від державної і відомчої належності , прапору, і вперше зайшли після іноземного порту.
- на всіх суднах, незалежно від їх належності, по інформації санітарних властей попереднього порту заходу судна.
- на всіх вітчизняних судах, які виходять в міжнародні рейси, незалежно від їх належності, для видачі дозволу на право виходу в море.
- на прохання адміністрації будь-якого судна, яке знаходиться в порту(на рейді),у випадку появи на судні хворого, який підозрюється на захворювання інфекційною хворобою або інші епідеміологічні ускладнення.
- здійснює контроль за станом протиепідемічної готовності судна закордонного плавання, їх забезпеченням доброякісною питною водою, харчовими продуктами, медикаментами;.
- Інформують адміністрацію суден і судових медичних робітників про епідемічну ситуацію в іноземних портах призначення і заходу судна.

- вимагають від посадових осіб і окремих громадян відомості і санітарні документи, потрібні для з'ясування санітарного і епідемічного стану судна, об'єкту і території порту.
- Дають капітанам українських і іноземних суден, адміністрації порту і громадянам обов'язкові для них пропозиції про проведення санітарно - протиепідемічних заходів з зазначенням терміна їх виконання.
- Перевіряють наявність і дійсність міжнародних свідчень про щеплення у громадян України, членів екіпажу і пасажирів суден, які відбувають до країн, при в'їзді до яких потрібно проведення профілактичних щеплень.
- проводить державний санітарний нагляд за прибуваючим на суднах імпортного вантажу (перевірка умов транспортування, сертифікатів якості, огляд вантажу, в потрібних випадках-відбір проб для проведення лабораторних досліджень).
- проводить державний санітарний нагляд за транспортуванням на судах небезпечних і фумігованих вантажів;
- проводять санітарні огляди суден:
- кожного судна, яке знаходиться в порту, або на рейду для перевірки його санітарного стану, або у зв'язку з епідеміологічним ускладненням з питань якості водопостачання, харчування екіпажу, охорони зовнішнього середовища, наявності пацієнтів, побутових комах та ін.
- Проводять епідеміологічне обстеження і заходи щодо локалізації вогнища інфекційних захворювань, при підозрі на карантинне захворювання.

Заходи, які передбачені Правилами санітарної охорони території України, здійснюються відповідно до законів України, Міжнародних медико-санітарних правил (2005 р.), нормативно-правових актів та міжнародних договорів України.

В той же час пунктом 10 Постанови № 451 визначено, що усі види контролю у пунктах пропуску для морського, річкового та поромного сполучення здійснюються комісією, що складається з представників органу охорони державного кордону, митного органу та агентської організації.

Виведення з тексту постанови КМУ № 451 від 21.05.2012 «Питання пропуску через державний кордон осіб, автомобільних, водних, залізничних та повітряних транспортних засобів, перевізників і товарів, що переміщуються ними» значного розділу діяльності санітарно-карантинних підрозділів держсанепідслужби, не коректне вживання термінів, які вже визначені в законодавчих документах (а саме, терміну – « вільна практика») унеможливує забезпечення санітарного та епідеміологічного благополуччя держави.

В зв'язку з невідповідністю вимог Постанови щодо питань забезпечення дотримання законодавства у сфері санітарного та епідемічного благополуччя населення, Державною санітарно-епідеміологічною службою України в червні та серпні місяці 2012 року направлені заперечення розробникам Постанови – Міністерству інфраструктури України, прикордонним та митним органам.

Вважаю дії посадових осіб, які були авторами Постанови від 21.05.2012 року № 451 «Питання пропуску через державний кордон осіб, автомобільних, водних, залізничних та повітряних транспортних засобів, перевізників і товарів, що переміщуються ними» такими, що протирічать вимогам діючого законодавства та національній безпеці держави.

Головний державний санітарний лікар
на водному транспорті України

М.І. Голубятников